

OB 200-LETNICI KATASTRA SLAVNOSTNO TUDI NA DUNAJU

Anka Lisec

V letošnjem letu smo se večkrat spomnili, da sega začetek sodobnega parcelnega katastra na Slovenskem v daljno leto 1817, ko smo z Zakonom o zemljiškem davku nekdanjega avstrijskega cesarstva dobili pravno podlago za temeljito katastrsko izmero naših dežel.

Pomembno obletnico so še posebej zaznamovali v glavnem mestu takratnega cesarstva, v današnjem v glavnem mestu Republike Avstrije, to je na Dunaju. Ob tej priložnosti je njihova državna geodetska služba (nem. *Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen*) izdelala informativno spletno stran o začetkih in razvoju katastra v Avstriji (<http://www.kataster200.at/>) ter izdala monografijo *Österreichisches Kulturgut – 200 Jahre Kataster* (slov. *Avstrijska kulturna dediščina – 200 let katastra*). V njej so med drugim predstavljeni različni katastrski sistemi, ki imajo skupne korenine v franciscejskem katastru. Stanje in trende razvoja nepremičninske administracije v Sloveniji je v monografiji predstavil dr. Joc Triglav z Geodetske uprave RS.

Slika 1: Z naslovnice informativne spletne strani <http://www.kataster200.at/>.

Prvi mednarodno odmeven dogodek je potekal v maju, natančneje od 17. do 19. maja 2017 na Dunaju, in sicer je bilo to tradicionalno 34-letno zasedanje predstavnikov geodetskih uprav z območja nekdanjega avstrijskega cesarstva, v katerih je izvor katastra povezan s franciscejskim katastrom z začetka 19. stoletja. Prireditve sta se udeležila predstavnika Geodetske uprave RS.

Od 1. do 4. oktobra 2017 je bila na Dunaju letna skupščina združenja evropskih geodetskih in katastrskih uprav *Eurogeographics*, ki združuje 63 članic iz 51 držav Evrope in širše regije. Na dogodku se je zbralo 125 udeležencev, ki so zastopali 50 organizacij iz 45 držav, tudi iz Slovenije, kjer so državo zastopali predstavniki Geodetske uprave RS. Med zasedanjem generalne skupščine se je zvrstilo več okroglih miz, na katerih so sodelovali generalni direktorji nacionalnih geodetskih in katastrskih uprav. Obravnavali so aktualne teme, kot so vloga geodezije in državne geodetske uprave v digitalni ekonomiji, inovativne rešitve kot pomembne storitve državne prostorske podatkovne infrastrukture, vloga uradnih prostorskih podatkov in storitev v trajnostnem razvoju ipd. Prireditev se je končala s slavnostno akademijo ob 200-letnici začetka parcelnega katastra v Avstriji in širši regiji.

Sledila je mednarodna konferenca na temo vizije zemljiškega katastra z naslovom *Common Vision* (slov. *Skupna vizija*), ki je potekala 5. in 6. oktobra 2017 na Dunaju. Poleg gostiteljice, avstrijske državne geodetske uprave BEV (nem. *Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen*), so dogodek skupno organizirale naslednje evropske institucije oziroma zveze:

Eurogeographics, zveza nacionalnih geodetskih in katastrskih uprav evropskih držav;

- CLGE (angl. *The Council of European Geodetic Surveyors*), Svet evropskih inženirjev geodezije;
- UNECE WPLA (angl. *United Nation Economic Commission for Europe – Working Party on Land Administration*), Delovna skupina za upravljanje nepremičnin pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo;

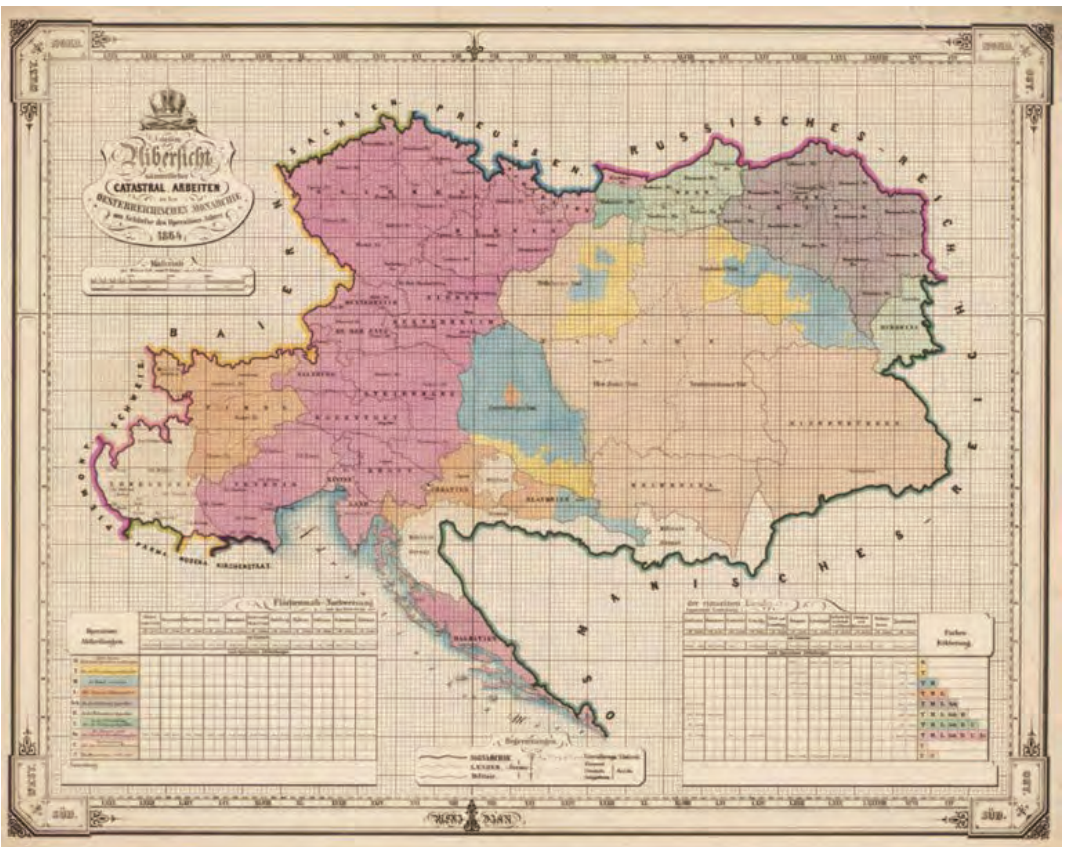

Slika 2: Udeleženci mednarodne konference o viziji razvoja katastra nepremičnin Common vision (Vir: BEV).

- ELRA (angl. *European Land Registry Association*), Evropsko združenje zemljiških registrov (op. v Sloveniji zemljiška knjiga);
- EULIS (angl. *European Land Information Service*), evropska mreža za povezovanje informacij o nepremičninah;
- PCC (angl. *Permanent Committee on Cadastre in the European Union*), Stalni komite za katastre v Evropski uniji, ki je združenje uradnih državnih katastrskih organizacij v državah članicah Evropske unije.

Konference sva se iz Slovenije udeležila predstavnika Univerze v Ljubljani, Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Med predstavitvami o stanju na področju nepremičninske administracije ter razvojnih trendov velja izpostaviti predstavitev Maurice Barbierija, predsednika CLGE iz Švice, ki je poudaril pomen uradnega nadzora državnih institucij na področju katastra – tako kakovosti podatkov kot kakovosti storitev.

Novembra je avstrijska zveza geodetov organizirala strokovno srečanje na temo katastra v regiji. Srečanja se je udeležila tudi skupina geodetov iz Slovenije, med drugim predsednik Zveze geodetov Slovenije. V novembru in decembru se avstrijski katastrski uradi predstavljajo javnosti z dnevi odprtih vrat in javnimi predstavitvami delovanja le-teh.

Slika 3: Stanje vzpostavitve katastrskega operata leta 1864 s prikazom območij glede na fazo izvedbe (arhiv BEV, Dunaj).

Naj za zaključek tega prispevka sklenem s statistiko franciscejske katastrske izmere avstrijskih in italijanskih dežel. Ta se je izvedla v skupno 30.556 katastrskih občinah na več kot 300.000 km². Na terenu je bilo določenih in izmerjenih približno 49 milijonov parcel, ki so bile grafično predstavljene na 164.375 listih katastrskih načrtov. Izmera, ki se je sicer začela leta 1817 v Spodnji Avstriji in na Primorskem, se je v avstrijskem delu monarhije končala šele 1861., nazadnje sta bili v izmero vključeni Tirolska in Predarlška, poročča Lego (1968) v svoji publikaciji z naslovom *Geschichte des Österreichischen Grundkatasters*.

Izr. prof. dr. Anka Lisec, univ. dipl. inž. geod.

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo

Jamova cesta 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

e-naslov: anka.lisec@fgg.uni-lj.si